

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Ignatianæ Petitæ**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Pars III. Quæ sit Mors Piorum, quæ Impiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

Pars III.

Quæ sit Mors Piorum, quæ Impiorum?

Doctrina. Duplex mors est, uti duplex est vita; una Piorum, Impiorum altera. Utramque expendemus. De morte Impiorum Scriptura sic: *Mors peccatorum pessima*. Pessima dicitur tum ratione terroris, quo peccator moriens undique angitur; tum ratione æternæ damnationis, quæ mortem illam sequitur. Terrorem quod attinet, tria sunt, unde eum enasci certum est; præterita scilicet, præsentia & futura. Præterita si secum cogitat peccator moriens, obversatur menti ejus. 1. quidquid in mundo possedit. Ecce, sic secum moriens ille, ecce possedi opes, honores, voluptates; fructus sum libertate meâ, adhæsi sociis pro libitu; in omnibus ea tantum quæsivi, quæ arridebant genio; jam vale his omnibus dicendum est: vii primis labiis mundi voluptates degustare cœpi, & jam deserere cogor. *Siccine separas amara mors?* 2. Obversatur memoria neglecti temporis & occasionis multiplicis. Tot pretiosi dies & anni, quos pro salute mea mihi largitus est DEus, ubi sunt? ubi dies vitæ meæ? quæ abierunt tot occasiones bene vivendi? quam pauca bona opera feci! quam negligentiter DEO servivi! quoties Pietatis exercitia neglexi! O divinæ inspirationes quoties me à vita impia avocâstis! quoties ad pœnitentiam incitâstis! Ô uti-

Ô utinam obtemperâsem vobis ! utinam , ô
utinam obsecutus fuitsem ! ô utinam tot horas,
dies & menses meliùs impendissem ! ast eheu !
abiit tempus vitæ meæ , & jam *Tempus non erit*
amplius. O dolor ! ô utinam ex tot annis vitæ
meæ saltem unum DEO consecrâsem ! 3. Ob-
versabitur peccata omnia & singula , quæ totò
vitæ tempore admisi. O Studiose mi ! quantum
hic te aspectus conturbabit ! videbuntur à te
omnes cogitationes pravæ , omnia opera im-
pia & verba , omnia mendacia , omnes joci
illiberales & impudici ; tot omissiones piorum
operum , tot irreverentiae in templo , tot sub-
oratione distractiones , lusus illiciti , Sacra-
menta neglecta aut sacrilegè suscep-
ta , peccata in Confessione non manifestata ; verbo , scelera om-
nia & singula , quæ tibi dicent : tu fecisti nos :
opera tua sumus : te comitabimur. Quò plu-
ra sunt peccata , cò major erit & terror. Fuere ,
quos unum Veniale immani terrore obruit ; ah
quid mortale , & non unum quidem , aget ? quo
terrore miserum percellet ? peccatum enim in il-
lo articulo temporis longè aliud apparet , ac mo-
dò : jam ridetur sæpe , sed erit tempus , quo im-
manitatem suam exeret. Trabs quamdiu in a-
qua est , quām gravis & ponderosa sit , non sci-
tur ; scitur , si ad littus educitur : ita peccati gra-
vitas tum modò agnoscitur , quando ad littus
æternitatis appellitur. Causa verò terroris hu-
jus est ; quia moriens certus quidem est de pec-
catorum perpetratione ; incertus verò de re-
mis-

missione. Nescit enim, utrūm amore, an odio dignus sit. Hæc de præteritis.

Præsentia non minorem moribundo terrem incutiunt. En jaceo h̄ic (sic secum cogitat) desertus ab omnibus : desertus à gaudiolis illis, quibus ut fruerer, DEum offendit, NB. Vocationem neglexi : desertus à sociis & amicis meis, in quorum gratiam DEI mandata violavi: jaceo inter gravissimos corporis animique dolores, nec hominem habeo, qui opem ferat. Circumdederunt me dolores mortis, qui orationem omnem impediunt, quin & ejus naufragium mihi creant: jaceo eheu! circumdatus ab hostibus Tartareis, qui assiduè mea mihi peccata obiiciunt, spem veniæ minuunt, ad desperationem incitant. H̄ic mi Studiose, siste, & cogita, quām terrifica tibi in morte futura sit hostis non unius stygii præsentia. O anima mea, ajebat S. Bern. quis erit ille pavor, cùm dimissis omnibus sola ingrediens regionem penitus incognitam cursantia tibi catervatim teterima monstra videbis? quis erit pavor tuus, Studiose? quando circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te undique; quando tempus perditum, neglecta bene vivendi occasiones, peccata tua omnia tibi obiicient? Studiosus fuit, cui dæmon obicit absentias è cœtu Mariano & scholis, Sacra menta neglecta, preces omittas, cauponas frequentatas, pigritiam in studiis & similia, eumque ad desperationem fermè adduxit. Tibi an non eadem & plura poterit obiicere? & quo

terro-

terrore tuo? quo periculo? Sanctus erat Studio-
sus ille, qui mirum ob leves etiam noxas à dæ-
mone territus, deinde fassus est: salus mea fuit
in angusto. Magna, magna est dæmonum vis,
exclamabat S. Elzearius. Fuere profectò plu-
res, quos dæmon in momento illo terribili vicit,
ad desperationem inductos dejecit ad Tartara.
Tibi quid fiet? quid fieri potest?

Accedit terror novus, quem memoria futu-
rorum excitat. Atque hic omnium maximus
est. Migrandum est mihi, cogitat moriens,
in æternitatem; & nescio, quam? an felicem, an
infelicem? migrandum est sine duce, sine socio:
reddenda ratio de tota vita: accipienda est sen-
tentia pro tota æternitate: comprehendendum est
coram justissimo Judice, quem innumeris vici-
bus offendi. O quam acerba memoria! Misel-
la anima quò ibis? Ispirabat ille: quò ibis? Stu-
diose, quò ibis? quæ tua erit æternitas? Mili-
tem cogita, qui sub patibulo ludere jubetur,
aut vitam aut mortem è lusu capturus. Quo
ille terrore, quâ palpitatione manum extendit,
licet cæteroquin audax & impudens? novit e-
nim ex jactu uno salutem suam pendere aut
mortem. Tibi applica. O quo terrore mo-
mentum illud ultimum expectabis, è quo æter-
nam aut miseriam aut felicitatem pendere nôsti?

Habes multiplicem terroris causam in morien-
te impio; hanc uti & alias è sequentibus brevif-
simis historiis colliges magis & perspicies. I.
Cæsarius de Juvene refert, qui moriens sic in-

O 3

ge-

gemuit: ô mi DEus ! quare neglexi ? quare tot annos teperi & otio dedi ? Ecce angit morientem memoria neglecti servitii divini in juventute. Ergo memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ. 2. Cornelius refert, Virum aliquem morti proximum sic gemuisse: heu me cur tantum pro terrenis , pro uxore & liberis nihil pro me ipso laboravi ? quid prodest labor ille ? Ecce angit morientem omnis labor , quod Cœlum non spectavit. Ergo unum Cœlum, unam salutem specta. 3. Juvenis miserè ad impura flagitia seductus, jamjam moriturus horrendum clamabat : vœ illi , vœ illi, à quo seductus sum ! Ecce angit morientem , si obsecutus fuerit sociis impiis. Ergo fuge consortia eorum , ne que te seduci patiaris. 4. Berengarius morientem clamabat : vœ illi , vœ illi, à quo seductus sum ! Ecce angit morientem memorem seductionis factæ verbo aut exemplo ; & hæc est prorsus horrifica , cogitare: seduxi etiam hanc docendo illicita , impura &c. forte damnata est , aut damnabitur : mihi postea danda est ratio ! ô mors quam amara talia cogitanti ! Ergo cave à seductione in etiam levissima. 5. Caroli V. Secretarius debat, quod multa chartæ volumina ad obsequium regis sui scribendo impleverit , ne vel folioli vero

verò pro seria Confessione. Ecce angit negligētia in examinanda conscientia, in Confessione! hanc igitur emenda. 6. Religioso una hora somno otiose traducta mirum in morte horrorem incussit. *Quid otium multorum mensium & annorum in animo Studiosi efficiet?* fuge igitur otium, & studiis animum affige. 7. Juvenis jam agoni proximus linguam suam exercens, & digito demonstrans dicebat: ista lingua pessima me damnavit: occurrebant ei sermones, quos sāpe effutiit, liberi, & impuri. Terrebunt & te, nisi frānum petulanti linguae adhibeas. 8. Alius jam agoni zans post horrendos ejulatus: actum, actum est de me, vociferabatur; Vocanti DEO obsecutus non sum! ah quid egi? jam obversatur mihi illud terribile: Vocavi & renuisti, in interitu vestro ridebo. Ecce angit, DEum vocantem contempsisse. Vocat jam DEus ad emendationem peccati hujus, vocat te ē sāculo; tu verò vel dulcedine peccati, vel sāculi illecebris deceptus, frivolis nixus rationibus DEO vocanti non obsequeris. O quis terror, quis horror te morientem percellet? cave! cave! non irridetur DEus! Alia taceo; satīs colliges ex his, quām verum sit illud: Mors peccatorum pessima. Veniamus ad mortem Piorum. *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus*, ait scriptura. Mori cum Sanctis ô res quam dulcis! quam jucunda! quam omni plena solatio! Lege vitas Sanctorum, & vide, quas inter delicias mortui sint. Cogita, quoties

O 4

aut

aut Angelus Custos, aut B. Virgo, aut ipse Dominus morienti justo apparere, eum consolari, ad fiduciam excitare dignatus fuerit. Adeo Deus justus fuis, contra tentationes roboret, terrores abigit, spem beatæ æternitatis eorum animo ingerit; & quid mirum, si pleni solatio moriantur? Cogitant: en hoc momento omnibus liber periculo ad Deum meum evolabo, perpetuò felix, perpetuò DEI mei visione fruiturus. Solatur morientem ejusmodi, idem, quod Impium turbat, nempe melior præteriorum, prætentium, & futurorum memoria; quæ tibi singula expendenda relinquo. Particularia quædam afferam, è quibus solatum hauserunt morientes. 1. Anonymus quidam Studiosus Matrem, quam sibi moribundo tristem astare videt, his verbis consolatus legitur: Deum lauda ô Mater, cuius beneficio innocentiam conservavi; & hinc lætus morior. Servata innocentia solatio est, uti peccatis inquinata terror est. Serva innocentiam, aut si amissa est, penitentiam age; & solatum tibi pollicor pro hora ultima. 2. Justus Lipsius quæsitus, quid si morituro crederet fore solatio, reposuit: hoc quod Sodalis fuerim Magnæ Virginis, & omnes ejus partes implere laboraverim. Memoria cultus Mariani non potest non esse solaria in hora ultima. Cliens Mariæ nullus æternum perit. Non deserit Maria clientem in vita, in morte non potest non ei succurrere. Mariana cole, sed cultu sincero & constanti. 3. Berthmannus

mannus adolescens devotissimus, moriens tenuerrimè amplexus fuit Effigiem Crucifixi, Rosarium, & libellum Regularum, dicens: hæc tria mihi sunt Charissima; cum his libenter moriar. Libenter moritur, qui has sui amoris tesseras exhibere potest. Retuli suprà, Studioſos tres lusui foliorum pictorum intentos à domo obrutus periisse; inventi sunt postea exanimes, manus tenentes folia picta. Te quæro, an postiore, an priore modo mori eligis? Quod amas & tractas in vita, amabis & in morte. 4. P. Nicolaus Lancicius S. J. ajebat: Lætus morior, quia omnia ad DEum direxi. Dirige ad DEI gloriam omnes actiones tuas, si vis gaudere in morte. 5. Pambo Monachus moriens: Lætus, ajebat, ex hac vita abeo; quia nullum mihi verbum excidisse scio, cujus me pœniteat. Ecce à custodia linguae solatium habuit. Tu si recordaberis detractionum, mendaciorum, sermonum indecentium, an simile speras solatium? 6. Monialis quædam moribunda, ô felices horæ, exclamabat, quas DEO meo consecravi! Ecce horæ, quæ DEO consecrantur per preces & studia, illæ recreant moribundum; non illæ, quæ dantur otio, circumvagationibus otiosis, lusui, somno superfluo, tepori &c. An legisti aliquem, quem recreaverint in morte, lusus aut otio perdit menses & anni? an legisti, quem pœnituerit temporis DEO & studiis dat? intelligis, quid velim. 7. S. Aloysius læto animo moritur: quia nunquam graviter DEum

O s offen-

offendit, castitatem orationis & mortificationis ope servavit illæsam. O Studiose, hoc demum est verum & genuinum solatium morientis. Haberésne hoc, si jam moriendum esset? an nunquam gravi peccato DEum offendisti? an peccata omnia rite expiasti? an illæsa est castitas tua? an suscepisti sponte mortificationibus DEum placare quæris? Felicem te, si ista agas. Sistamus hinc, plura è vitis Sanctorum hauries.

Reflexiones. 1. Si pessima est Mors peccatorum, pretiosa verò & læta justorum; ergo vivendum est cum justis, ut cum justis morte pretiosa moriamur. Fugienda universim illa, quæ terrent moribundum; eligenda illa, quæ consolantur.

2. Si moribundos adeò affigit triplex illa memoria præteritorum, præsentium & futurorum; ergo & te aliquando affiget, si jam non prævertas. Quid enim, si recordaberis tot horarum somno, lusu, otio perditarum; si inobedientiæ, libertatis, lasciviæ; si aliorum peccatorum, an solatium hauries? Miculæ panis non satis sollicitè collectæ immanem Religioso cuidam incussere terrorem; quantum tibi tot peccata incutient, tot peccata lingua, oculorum, pedum, manuum, corporis & animæ? quò te tunc, quæso, convertes? an etiam tum leve videbitur otium? an levis illa in studiis negligentia? an levis tot horarum jactura? an leve consortium illud pravum & c? Timeo ne aliud planè sit judicium tuum id tempora. In morte nimis aperientur oculi mentis

qua-

quando clauduntur oculi corporis. Aliter de peccato, aliter de rebus omnibus jubicabis moriens, ac jam. O quām parva, quām indigna prudentis hominis amore apparebit tibi voluptas illa, quam in peccato illo quæsivisti! quām miseræ apparebunt mundi illecebræ, quæ à Religioso statu te absterruerunt! quām grandis DEI offensa tibi videbitur, quam jam contemnis! rides jam aliquas consuetudines pravas, velut leve quid essent: erit, erit, cùm aliud feres judicium; aliud de negligentia, aliud de inobedientia, aliud de irreverentiis in templo, aliud de quovis peccato! Hoc judicium jam sequere, teste enim scripturâ, mortis judicium bonum est: cogita sæpiùs: si jam moriendum mihi esset, quid me terreret maximè? quid maximè optarem omisisse? quid optarem fecisse? Hoc age, & morieris morte felici; si nimirum opere jam impleas, quod tum temporis optabis egisse; si fugias, quod optabis fugisse.

3. Dæmon in hora mortis erit, qui te maximè anget, & ad desperationem inducere laborabit; ergo imprudentissimè facis, si ei jam obedias; si relieto etiam DEO, ei servias. Agnosce præterea hostis vafritiem. Jam peccata velut levia tibi proponit; aliquando proponet ut gravissima: jam voluptatem propinat; aliquando terrore immani percellet; jam ad servitium suum te invitat; aliquando hoc ipsum tibi exprobrabit. O te insanum, si vel ad momentum ei servias! Exclama, quā, potes voce: abrenunciatio

cio tibi, Sathanam, & adhæreo tibi Christe.
 Cave etiam, admittas ea, quæ tibi moribundo
 nolles à dæmone obiici. Provide etiam tibi
 de sanctis Patronis, qui contra Dæmonis in-
 fidias te aliquando protegant. Tales sunt S.
 Angelus Custos, S. Ioseph, S. Michaël, S.
 Barbara, Sancti Patroni menstrui; & ante
 omnes morientium Patrona B. Virgo Maria.
 Horum favorem constanti devotione concilia-
 hos pro momento supremo invoca. 4 Audi-
 sti suprà, cavenda esse illa universim, quæ
 mortem reddunt terribilem, eligenda vero illa,
 quæ suavem reddunt. Relege singula superius
 notata, maxime in memoratis exemplis vide-
 quid alios terruerit, alios solatio affecerit; &
 statue tibi primorum fugam, secundorum im-
 plantationem. Fateor, ingrata jam accidentunt aliqua,
 quæ morienti solatio sunt: sic v. g. mortifica-
 tione voluntariâ expiare peccata, horas om-
 nes bene impendere, fugere consortia impia-
 jam grave est, sed respiciendus est finis; respi-
 ciendum est solatium, quod in morte res ejus-
 modi nobis afferent. Mori bene qui cupit
 vincere in his rebus se omni momento de-
 bet. Sine quotidiana sui victoria non habe-
 tur mors beata.

Ex omnibus de Morte dictis clarè agnoscit
 quām grande negotium, quāmque periculosum
 sit Mori. Igitur cura habenda est maxima, ut
 bene moriamur. Habe hoc documentorum
 omnium compendium. Fac ea, quæ moriens facta
 fuisse

fuisse voles : fuge ea, quæ moriens fugisse voles.
Tu jam vide, quid fecisse, quid fugisse optares,
hoc si momento moriendum esset.

Affectus. O Domine vitæ & mortis ! in manu
tua vita mea & mors est. O quantum expavesco,
si recorder horæ meæ ultimæ ! Moriendum est !
deserar ab omnibus : desertus ibo in domum æ-
ternitatis : impugnabor moriens ab hostibus &
coangustabor undique. O DEus meus ! quid
me miserrimo fiet, si me deseras ? Quâ morte mo-
riar ? fateor, si vitam meam attendo, aliam mihi
mortem polliceri non possum, nisi infelicem ;
vixi enim cum impiis, quid mirum, si & more-
rer cum illis ? Sed tua Bonitas, ô DEus, me con-
solatur, & erigit ; tu spes mea & refugium meum
in die tribulationis meæ ; in te confido, non ti-
mebo, quid faciat mihi dæmon. Protestor con-
tra omnes tentationes in morte occurfuræ ; jam
pro momento illo elicio actus virtutum neces-
sarios : credo in te, ô æterna veritas ! Spero in
te, ô infinita clementia ! Amo te, ô immensa
bonitas ! Malo mori, quâm te offendere ! De-
testor, & abominor omnem offendam Divinæ
Majestatis tuæ à me admissam ; paratus etiam
cruore meo redimere tempus, quo tibi DEO
meo non servivi. In manus tuas, Domine, com-
mendo Spiritum meum !

Proposita. Vitam meam sic instituam, uti mo-
riens initiuissé optabo ; fugiam ea, quæ terrori
mihi esse possunt, amplectar verò illa, quæ con-
solari valent. 1. Tempus, cuius neglecti me-
mori-

moriam adeò acerbam esse audivi morientibus,
bene impendam, vacando aut studiis aut pietati.
2. Occiones bene vivendi, orandi, studendi,
me mortificandi non negligam. 3. Peccatum,
quod me unum angere poterit, omni studio de-
clinabo, præcipue hoc, in quod frequentius la-
bi soleo. 4. Admissa à me peccata solicè & rite
paratus confitebor omnia; & ad ea expianda sin-
gulari studio incumbam in quotidianas mei vic-
torias; licet hæ mihi acerbæ sint futuræ ab ini-
tio. 5. Nullum verbo, factove scandalizabo,
ne aliena peccata me morientem conturbent.
6. Dæmoni ne in minimo quidem deinceps
obediam, sed DEO, qui unus mihi succurreret
in hora suprema potest. 7. B. Virginem mor-
ientium Patronam, nec non Sanctos alias sa-
pe invocabo pro felici morte. 8. Sæpe cogita-
bo: quid optarem egisse, si jam moriendum esset,
aut quid fugisse? & illud agam vel fugiam.

Petitio. Tu, Domine Jesu, pro salute mei
mortue, da efficacem gratiam ea, quæ te adju-
vante jam feci, proposita implendi; ne hoc
ipsum aliquando me terreat, quod agnoverim
viam veritatis, nec tamen secutus fuerim.

Ad ss. Trinitatem. Pater de Cœlis DEus,
miserere mei, & à mala morte libera me! Fil-
Redemptor mundi DEus, miserere mei, & à ma-
la morte libera me! A subitanea & improvi-
sa morte, Libera me Domine! A morte infeli-
ci statu peccati, Libera me Domine! Per Pa-
sionem & Mortem Jesu Christi Salvatoris mei.
Lib.

Libera me Domine! Ut me in hora mortis confortes; ut contra insidias dæmonis defendas; ut in manus tuas animam meam suscipias, Te rogo, exaudi me! Miserere mei!

Ad B. Virginem. Sancta Maria Mater DEI ora pro me nunc & in hora mortis meæ! O potentissima morientium Patrona, sub tuum præsidium confugio! Non est auditum, quemquam à te derelictum. Ne deseras, ne derelinquas me in hora illa, è qua pendet æternitas mea! *Ave Maria &c.*

Ad Santos. Omnes Sancti, vos præcipue, quibus sacra est dies illa, quæ mihi viventi ultima erit, assistite mihi in hora mortis meæ! Tu Angele DEI, qui Custos es mei, me tibi commissum pietate superna, in illa hora custodi, rege & guberna! S. Archangele Michaël defende me in prælio, ut non peream in tremendo iudicio! *Recita Litanias de omnibus Sanctis.*

Consideratio VII.

De Consequentibus Mortem Hominis.

Recitatâ oratione consuetâ, imaginare tibi hîc quidem Corpus mortui exanime, debile, deforme, ad sepulchrum delatum, humili defossum: ibi verò Animam coram tribunalî dîvino comparentem. Roga gratiam agnoscendi ea, quæ circa Corpus & Animam mortui eveniunt, ut exinde ad majorem Animæ curam movearis.

Parte